

RAFAEL

GLASILO JUGOSLOVANSKIH IZSELJENCEV V ZAPADNI EVROPI

UREDNIŠTVO: HEERLEN, WILESTRAAT 12a, HOLANDIJA

IZDAJEJO: SLOVENSKI IZSELJ. DUHOVNIKI

Štev. 2

FEBRUAR 1934

Letnik IV

NEKAJ IZ NARAVOSLOVJA.

Astronomi menijo, da je zvezd najmanj več sto milijonov. Skoro vse zvezde so večje od zemlje, ki vendar ni tako majhna krogla. Izmed tistih, ki krožijo okrog našega solnca, je Uran 14krat večja, Neptun 17krat, Saturn 93krat, Jupiter 1279 krat, solnce samo pa je tako veliko, da bi vanj stlačili en milijon 300.000 takih krogel kakor je zemlja.

Velikanska je tudi oddaljenost posameznih zvezd. Mesec se nam vidi čisto blizu pa je vendar 384.000 km daleč! Solnce pa je veliko dalj. Recimo da bi na solnce speljali železnico, po kateri bi vozili 100 km na uro. Rabili bi za vožnjo ravno 170 let = 149 milijonov 480.000 km. Luč pa rabi za to pot le 8 in $\frac{1}{2}$ minute.

So pa še druga neštevilna solnca, imenovana zvezde stalnice. Najbližje tako solnce je Alfa. Luč bi potovala tja gor 4 leta in 4 mesece! Če bi se kdo vsedel na brzovlak, ki bi peljal do te najbližje zvezde stalnice in bi vprašal sprevodnika kdaj bomo na cilju, bi dobil odgovor: Čez 48 milijonov 663.000 let. Naprej. Zvezda severnica je oddaljena za svetlobo 40 let in 6 mesecev. To se pravi, ako bi hipno ugasnila, bi to na zemlji opazili šele čez 40 let in 6 mesecev. Ali je tam potem konec sveta? Z orjaškimi daljnogledi odkrivajo vedno nove, še bolj oddaljene zvezde. Przeus je oddaljen 170 svetlobnih let. Vsem znana mlečna cesta je daleč do 20.000 svetlobnih let. In še naprej! Astronom Seeliger oddaljenost zvezd, ki v največjem daljnogledu niso videti večje kakor drobne pike, ceni na 68.000 svetlobnih let. Zdaj pridejo na vrsto meglice. Oddaljenost cenijo na $6\frac{1}{2}$ milijona svetlobnih let. Kako daleč naprej so še zvezde, tega nihče ne ve.

Kako težko je sestaviti vozni red za vlake, to vedo inženirji po raznih železniških ravnateljstvih. Kaj šele za vse te stotine milijonov zvezd, ki drve po natančno določenih potih. Niti za eno sekundo ni nikjer zamude! In s kakšno orjaško hitrostjo se pomikajo naprej. Zemlja beži okrog solnca s hitrostjo 30 km na sekundo, dočim kanonska krogla preleti na sekundo kakih 500 m. Zvezda Arkturus ima pa celo 674 km na sekundo.

Nam ne preostane drugega kakor pasti na kolena pred vsemogočnim Stvarnikom.

PAMET RASTLIN IN ŽIVALI.

Kdo je naučil regrat, naj da vsakemu semenu posebno marelo, da veter seme raznese daleč okrog.

V Južni Afriki je rastlina Harpagon phyton. Njen sad je poln bodic kakor trnek (samo naprej, nazaj pa bodica ne gre). Rastlina se plazi po tleh. Pride mimo žival in stopi na seme. Že se zaderejo trni v šapo. Radi bolečine žival poskoči in prične teči. Trni se zadirajo še bolj globoko, dokler se ne razpoči lupina in se seme ne raztrese.

Vol se nikjer ni učil katera rastlina je strupena in katera ni. Vendar jih zna tako čudovito ločiti, da se na paši ne zmoti niti malo. Naravoslovec Linné trdi, da vol je 276 vrst rastlin, 218 jih pa pusti. Ovca je 387 vrst različnih rastlin, 141 se jih skrbno izogne. Koza žre 499 vrst, 126 se jih ne dotakne.

Odkod ve lastovka, ki se je šele v poletju izvalila, da pride zima, ko ne bo več živeža in da naj zato odleti na jug. Kje pa je jug? Niti mi, če smo v večjem mestu, ne vemo določiti. Lastovka pa ve in leti na tisoče km natančno proti jugu, ne da bi se zmotila.

Neka vrsta poljskih miši nabira žito za zalogo. Vsakemu zrnu pa prej odščipne glavo tam, kjer je klica. Kdo jo je naučil poiskati in ji povedal, zakaj naj to dela. Še mi ne vemo. Zato da zrno ako se zmoči ne more kaliti in se na ta način zaloga ne more pokvariti.

Raca ima pod trebuhom posebno mastno žlezo in večkrat jo vidite, kako s kljunom sega pod perje in ga maže. Zakaj? Ali ji je kdo povedal, da se perje v vodi ne bo zmočilo in da bo lažje plavala. Ne ve in vendar dela kakor bi vedela.

Dolgo časa niso vedeli zakaj kokoš med valenjem včasih jajca obrne. Poskusili so jajca tudi umetno izvaliti. Toda piščeta so bila vsa nakažena. Temu je manjkala ena perut ali noga, spet drugemu eno oko itd. Dolgo so si razbijali glave radi tega. Nato so v valilnem stroju jajca od časa do časa obrnili kakor to dela kokoš, in piščeta so bila brez napake.

Čudovita prebrisanost pri rastlinah in živalih. Ali imajo pamet. Gotovo ne. Kako naj bi imela pamet kokoš, ki kragulja opazi v taki tišini, da ga človeško oko opaziti ne more, je pa po drugi strani tako slepa, da ne opazi, ako ji podložimo prazno jajce,

temveč se usede nanj, da bi ga izvalila. Isto reci o vseh drugih živalih in še bolj seveda o rastlinah. Zato mora biti nekdo drugi bolj razumen, ki namesto rastlin in živali pametno misli, in ki ga imenujemo z besedo Bog.

Pierre l' Ermite:

PRIDIGA SREDI CESTE.

Bilo je lepo in mrzlo zimsko jutro. Nebo je bilo jasno ko biser, zrak čist in rezek. Srečaval sem gospodinje, ki so šle na trg, dijake, ki so hiteli v šolo; gospode, ki se jim je mudilo v urade, in drobne, našmin-kane gospodične, ki so s klobučki nad levim ušesom drobencljale k svojim pisalnim strojem.

Ne nadoma vstane pred menoj kup ilovnate zemlje. Delavci razkopavajo cesto, da bi napeljali telefon. Nekateri med njimi so zarel lepi in krepki fantje, pravi Krpani! Oni veliki in vitki pa zagoreli, ki mi je najbližji, ima črne lase in je videti prijazen dečko. Kljub mrazu je v sami srajci, okoli kolkov pa ima modro prepasnico, da se še bolj vidijo dolge zametaste hlače. Krepko vihti rovnico in stoji, kakor bi ga izklesal iz kamna. Zraven njega je enak korenjak, samo da ima pšenične lase. In potem cela vrsta: jedri in košati, debeli in suhi, stari in mladi. Zadnji je nizek in ima hruški podobno glavo, ki mu jo pokrivajo redki lasje. Opira se na lopato in me prebada s strupenimi pogledi. Sive oči se mu svetijo v čudnem ognju. Obrne se k tovarišu in z vidnim namenom, da bi jaz slišal, pravi: »Ti, to ti je pa najbolj nepotreben stvor na svetu!« In da bom vedel, da ima res mene v misli, pokaže še s prstom name. Njegov sosed je povetil glavo in nekaj brkljal z lopato.

Čakalo me je toliko neodločljivega dela, da sem prvi hip hotel kar mimo, brez vsake besede. Toda vsi delavci so slišali, kar je rekel oni s sivimi očmi, in radovedno so gledali, ali bom odgovoril. Zato sem se odločil, da spregovorim nekaj besedi.

»Priatelj,« sem ga nagovoril, »povej mi, odkod si? In kako veš, da sem tako nepotreben stvor na svetu?«

»Jaz vsaj delam!« odvrne z medeno sladkim obrazom.

»In misliš, da jaz ničesar ne delam, ker ne razkopavam ceste kakor ti? Vsaj vseh potov ne bom zablatil kakor ti! Vsi gospo-

dari tu okoli se jezijo zaradi blata in nesnage. In čemu vse to? Da namestiš to mučilno orodje, ki mu pravimo telefon. Na, pa poglej, če res nič ne delam!» mu pomolimo polne roke pisem in beležnico, v kateri sem imel zapisane svoje govore in sestanke.

»To že, ampak vi imate ko sneg bele roke, jaz pa...«

»Dobro, dobro! Če meni ne verjameš, pa še tegale poglej!« mu pokažem na raznašalca pisem, ki je ravno prišel mimo in je kakor krošnjar komaj nesel nabasano torbo. »Tudi ta ima bele roke, ali si pa že kedaj videl njegove noge?«

V tem pride pekovski vajenec s košem kruha, zidar in mlekar.

»In kó bi ti videl mehurje in žulje v mojih možganih!«

»Saj nič ne rečem, ampak nazadnje...«

»Kaj nazadnje? Če grem sedaj s teboj kopat, boš ti gotovo desetkrat več naredil. To je že res! Radi tega pa ne pozablaj: če bi se bil jaz izuril s krampom in sekuro, bi mi prav tako pela kakor tebi!«

»In če bi se bil jaz izšolal!...«

»Tako je, prijatelj! Vidiš, samo to bi ti rad povedal, da moramo drug drugega delo spoštovati in ceniti, kakor zasluži! Telo potrebuje rok in nog, a tudi glave in možganov. In sam boš priznal, da se da za silo živeti tudi z eno roko, da, celo brez rok; brez glave pa... Zato menim, da je duševno delo važnejše od telesnega, čeprav zopet ne smemo in ne moremo delati prestroge meje, ker vemo, da se duševno in telesno delo prepletava.«

Delavci so molče poslušali in vsak, kdor je prišel mimo, se je ustavil. Nabrala se je lepa kopica poslušalcev.

»Duhovnik,« sem nadaljeval, »ni na svetu samo nepotreben stvor, kakor si ti tako ljubeznivo dejal, marveč je potreben kakor solnce zemlji.«

»Ojejhata!«

»O tem ni nobenega dvoma, zakaj edini duhovnik ti bo pokazal, kaj je tvoj namen in pravi zmisel vsemu tvojemu delu. Dežela brez duhovnika je v nevarnosti, da postane dežela divjakov.«

»Ta je pa huda!«

»Prijatelj, če delaš samo zato, da delaš, potem si najžalostnejša stvar pod solncem. Ali se ti vidi nemara lepo in zanimivo, da razkopavaš cesto za cesto? In tako svoj živ dan! Ali živiš zato, da moreš jesti, piti in spati? To dela vsako kljuse in najzadnji vol, ki nima ne duše ne pameti. Sama sreča, da imamo duhovnike, te 'nepotrebne' in 'ničkoristne' ljudi!«

»Kaj pa prav za prav počne duhovnik?« Stopil sem bliže k možakarju.

»Kaj počne duhovnik? Dobro poslušni! Duhovnik pravi kmetu, tesarju in zidarju, vsem: delaš? Dobro. Svoje delo pa boš oplemenitil in povzdignil, če ga opravljaš združen s Kristusom, ki je bil prvi delavec. Pred njim je bil delavec samo suženj. In — če hočeš ali nočeš — še danes je suženj vsak, krod dela brez Njega! Saj razumeš, suženj!... Vidiš, delo je kakor kos tkanine, ki jo lahko porabiš za junjo ali pa za zastavo! Nič ni lepšega od delavca, ki se sredi svojega dela ozira na nebo. To je mož, to je delo, ki bo rešilo človeško družbo!«

»Kajpada! Samo pokažite mi kakšnega, ki tako dela!« vzklikne kopač in zavihiti lopato.

Poslušalcev je bilo čedalje več. Tudi stražnik je bil med njimi. Vsi so nategovali ušesa.

»Upam, da je takih, ki tako delajo, mnogo več, kakor pa ti domnevaš! Samo v globokem in iskrenem življenju z Bogom je sreča in rešitev sveta. Sicer pa nikar ne misli, da je bil delavec zmerom tako razredno zaveden in organiziran v protiverskih društvih, kakor si ga ti predstavljaš. Nekoč je zidal cerkve in cerkvice, pa s prepričanjem in vdanostjo. Klesal je kamen in je bil zbran, kot bi molil. Tako so mislili tvoji predniki in tako bodo nekega dne nemara tudi tvoji nasledniki.«

Ali čas strahovito beži. Treba bo iti. Zato se s povzdignjenim glasom obrnem proti vsem:

»Nepotreben naj bo duhovnik, ki krščuje vašo deco, nepotreben duhovnik, ki vaše male pripravlja na prvo sveto obhajilo in ki pred njihove strasti postavlja varno ograjo božje milosti in deseterih božjih zapovedi? Nepotreben naj bo duhovnik, ki obiskuje vaše bolnike in jim stoji ob strani v smrtnem boju? Ta je pa v resnici precej huda!«

»Nepotreben naj bo duhovnik,« se obrnem k onemu z redkimi lasmi, »duhovnik, ki bo nekega dne stal mogoče ob tvoji bolniški postelji. Zakaj prepričan sem, da boš storil kakor toliko drugih in ne najslabših, ki bi v življenju vse črnosukneže najrajši vtopili v žlici vode, ki pa so zelo veseli, če imajo takšnega 'nepotrebneža' ob smrti poleg sebe, da jim pomaga v zadnjem boju in da se v njegovih rokah laže ločijo s sveta. In dasiprav sem nepotreben na svetu, moram sedaj takoj iti, ker me že čaka Bog ve koliko ljudi. Na svidenje prijatelji!...«

Tako sem končal svojo nepripravljeno pridigo in jo hitro ubral dalje. Na vogalu sem se ozrl nazaj; delavci so se živahno pomenkovali. Kdo ve, če ne bo nekega dne vzkliklo seme, ki je padlo na to ilovnato zemljo?!

VERSKI KOTICEK.

Še veš, kaj sva se zadnjič razgovarjala? O Kristusu, Odrašeniku našem, ki je za tebe in mene in za ves človeški rod, pot, življenje in resnica. O Kristusu, ki je kot Bog in človek prišel na ta svet, da razsvetli s svojim naukom in milostjo vsakega človeka, da spozna in hodi pravo pot do svojega večnega cilja.

Kako lep je nauk Kristusov! Oznanja ljubezen do Boga, in ljubezen do bližnjega. Ta ljubezen je vir vseh drugih čednosti. Kristusov nauk povzdiguje družino, ko uči enotnost in nerazdružljivost zakona. Krepi človeško družbo, ko oznanja resnico: vsi ste bratje in ljubite se med seboj. Urejuje vladarstva in posvetne oblastnike, ko jim oznanja, da je vsaka oblast le od Boga, in da morajo biti zato predstavniki božje dobrote, da kot skrbni očetje skrbijo za dobrobit ljudstva. Pove jim, da je zatiranje ubožcev, da je krivično pritrgovanje delavčeve plače vneboupijoči greh, ki ga bo Bog ostro sodil in kaznoval. Z eno besedo, nauk Kristusov najlepše ureja vse človeško življenje.

Tu pa obide človeka žalost, ko vidi, kako se hoče ljudstvo odtujiti od Kristusa in njegovega nauka. Mnogi se bojijo božje luči tega nauka, da bi ne posvetila v njihova sebična, umazana dela. Kot nekdanji farizeji, skušajo ti novodobni pismarji ugasniti ali vsaj zatemniti luč Kristusovega nauka. Mečejo med ljudi brezpomembne besede, kot enakost, bratstvo, svoboda. Čutiš pa sam, da ta moderna družba ne pozna ne enakosti, ne bratstva, ne svobode razun zase, da druge izkorišča.

Poglej, kako premnoge države izrabljajo svojo moč, da bi se nauk Kristusov ne oznanjal. Prepovedujejo pouk krščanskega nauka po šolah, Cerkev ovirajo pri oznanjevanju božje besede. Tako je n. pr. francoska država prepovedala s 1. januarjem 1934 pridigo, ki je bila vsako nedeljo v Radio-Paris. To se godi v času, ko je ljudstvo bolj kot kedaj potrebno pravega božjega pouka, v času ko škandal za škandalom sledi in jasno kaže vso notranjo gnjilobu tudi vodilnih krogov. Poslušati moramo, in še plačevati povrh, vse polno praznih in nespametnih stvari, le nauk Kristusov o pravici in ljubezni je prepovedan.

Poglej, kako razne stranke, ki se delajo prijateljice delavskega stanu, kako omalovažujejo ali celo naravnost napadajo Kristusovo vero, ki edina jih more res zaščititi proti krivicam. Ne govorim o boljsevikih, ki so vsaj odkriti sovražniki Boga in vsake vere, koliko je drugih, ki bolj prikrito hodijo okrog vere, a le z namenom, da bi jo izbrisali iz delavskih src.

Vera je privatna stvar, pravijo eni, ki želijo, da bi bila tako privatna, tako skrita, da bi je nihče več ne opazil. Kot bi bil Bog-Stvarnik privatna zadeva, za katero se lahko brigaš ali ne. Kaj boš v cerkev hodil, ti drugi prigovarjajo, da bi tako opustil edino priliko, ki jo imaš, da spoznaš nauk Kristusov in po njem živiš. Tretji te hoče s posmehovanjem odvrniti od tvoje krščanske dolžnosti, ker pozna satansko silo, ki se ji pravi: strah pred ljudmi. Privariti te hoče, da bi iz strahu pred ljudmi zoper svoje boljše notranje prepričanje, prostaško zatajil svojo vero v Kristusa. Koliko jih je med našimi izseljenci, ki v srcih še niso izgubili vere, a se je vsled drugih ne upajo javno pokazati. Bojijo se iti v cerkev, k sv. zakramentom. Posledica pa je, da njihova vera počasi peša in lahko čisto ugasne.

Spreglej, prijatelj! Zate se gre. Kjer ugasne zveličanski nauk Kristusov, tam gre zlasti delovno ljudstvo težkim časom nasproti. Zato drži po koncu svetilko, luč Kristusove vere, ti in jaz. Čim več nas bo, tem svetleje bo, tem preje lahko upamo na boljše čase.

SREČNI ZAKONI — TEMELJ ŽIVLJENJA

... V cerkvi je čakal župnik. Stopila sva pred oltar. Poroka je bila končana.

Na povratku iz cerkve sva sedela z Natalijo sama v enem vozu. Tiho je bilo med nama. Solza za solzo je pritekala iz njenih oči.

Ko smo se zopet zbrali v dvorani, sta na dolgi mizi, ki so jo za ta dan pripravili tu in jo obdali s številnimi stoli, Natalijin in

moj oče razgrnila na njej listine, ki so se nanašale na najino poroko in najino premoženje. Jaz pa sem prijel Natalijo za roko in jo odvedel skozi sobe v knjižnico, kjer sva bila sama. Tam sem stopil pred njo in razprl roke. Zgrudila se mi je na prsi. Objela sva se in oba tiho jokala.

»Moja draga, moja Natalija!« sem rekel.

»O moj ljubljani, moj dragi!« je odgovorila, »to srce je zdaj večno tvoje, imej potrpljenje z njegovimi napakami in slabostmi.«

»O moja draga žena,« sem odvrnil, »spoštval te bom brez meja in ljubil, kakor te spoštujem in ljubim danes. Potrpi tudi ti z menoj.«

»O Henrik, saj si tako dober!« je odgovorila.

»Natalija, tebi na ljubo bom skušal opustiti vse svoje napake,« sem odgovoril, »dotlej jih bom pa prikrival, da te ne ranijo.«

»In jaz si bom prizadevala, da te nikdar ne žalim,« je odgovorila.

»Vse bo dobro,« sem rekel.

»Vse bo dobro, kakor pravi naš dragi oče,« je odgovorila. Vedel sem jo bliže k oknu, in tu sva stala in se držala za roko. Pomladno sonce je sijalo v sobo in v njem so se mimo draguljev blestele solzne kapljice, ki so bile kanile na njeno lepo obleko.

»Natalija, ali si srečna?« sem rekel čez čas.

»Sem, kolikor more biti človek,« je odgovorila, »da bi bil tudi ti takol!«

»Ti si moja svetinja, ki jo hočem ohraniti do smrti.«

V tem trenutku sva slišala stopinje; vstopili so najini starši.

»Mati, draga mati,« sem rekel Natalijini materi, jo prijel za roko in jo hotel poljubiti. Toda ona ni bila nikdar nikomur dopuščala, da bi ji bil poljubil roko. Topot je dovolila, rahlo meneč: »Samo tokrat.«

Potem me je poljubila na čelo in rekla: »Bodi tako srečen, moj sin, kakor zaslužiš in kakor ti to želi ona, ki ti je dala danes pol svojega življenja.«

Natalijin oče pa mi je rekel: »Moj sin, poslej te bom tako imenoval in tudi ti me moraš klicati tako kakor svojega pravega očeta — moj sin, po tem, kar se je danes zgodilo, je tvoja prva dolžnost, da ustanoviš plemenito, čisto, do dna urejeno družinsko življenje. Zgled imaš na svojih starih, bodi, kakor so oni. Družina je tisto, kar je našemu času najbolj potrebno, bolj kakor vsa umetnost in znanost, kakor promet, trgovina, napredek in kakor se še imenuje vse tisto, kar se nam zdi vredno poželjenja. Na družini sloni umetnost, znanost, človeški napredek, država. Če tedaj že stojiš na družinskih tleh, potem si človek le tedaj, če stojiš na njih docela čist. Delaj potem tudi za umetnost in za znanost, in če dosežeš tu kaj nenavadnega in odličnega, te bodo po pravici slavili; potem koristi tudi svojim sosedom v skupnih zadevah in odzovi se klicu države, če bo potreba. Potem si živel samemu sebi in vsem časom.«

Podal sem mu roko, on pa me je objel in poljubil na usta.

Natalijo so bili medtem objeli moja mati, oče in Klotilda.

»Prav gotovo ostane tak, kakor je danes,« je rekla, najbrže glasno odgovarjajoč na tiho željo za bodočnost.

»Ne, moje ljubo dete,« je rekla moja mati, »ne bo ostal tak, tega sedaj še ne veš: postal bo več, in tudi ti postaneš več. Ljubezen bo drugačna, v veliko letih postane povsem druga; toda vsako leto je večja, in če praviš, zdaj se najbolj ljubiva, potem to v kratkem ne bo več res. In če boš imela nekoč namesto cvetočega mladeniča pred seboj velega starca, ga boš ljubila drugače, kakor si ljubila mladeniča; a ljubila ga boš neizrekljivo bolj, ljubila ga boš zvesteje, resneje, neraztrgljivo.«

»Ljubezen je pa cvetka božjega vrta,« sva si rekla z ženo, »zato bova predvsem skrbela, da božji vrelci ne usahnejo v najinih srcih. Le v Bogu je prava ljubezen, ki nikdar ne minel.«

(Po knjigi »Nachsommer«.)

KLIC IZ DOMOVINE!

»Izseljenci, vse za vas, toda ne brez vas!«, tako Vam kliče, dragi izseljenci, letošnji Mohorjev koledar. Na izseljeniško nedeljo smo širom Jugoslavije obhajali Vaš praznik. Molila je domovina za Vas, da bi se Vam dobro godilo v tujini, da se ne izgubite, da ostanete verni katoliški Slovenci!

Ena najmočnejših zvez, ki bi naj združevala izseljence z domovino, je gotovo Mohorjeva družba. Zato Vas prosimo, da po tej družbi ostanete zvesti tudi domovini!

Mohorjevi družbi se imamo Slovenci zahvaliti, da še sploh smo. Ona je naš narod vzgojila versko, narodno in gospodarsko. Brez nje narodna meja ne bi tekla južno od Gradca. Nikjer na svetu nimajo kaj takega. Saj nas ravno ona po celem svetu družuje v eno veliko slovensko družino: nas doma in Vas, ki ste šli kruha iskat v tujino. Spominja Vas na domači dom, domačo cerkev in grudo. Vas, zlasti pa še Vaše otroke hoče ohraniti zveste slovenskemu jeziku in katoliški veri.

Pet knjig dobite za 36 dinarjev v našem denarju: in sicer: »Koledar«, ki je prava ljudska čitanka. V njem je seznam vseh izseljenih udov. Srčno želimo, da najdemo v njem drugo leto vsa stara imena in še enkrat toliko novih. Dalje dobite dve presretni povesti »Graničarji« iz obmejnega življenja in »Stiški svobodnjak«. Razun tega še prekrasno »Zgodovino slovenskega naroda in končno vzpodbudno knjigo o našem škofu Slomšek, v kateri knjigi bomo spoznali našega svetnika. Že samo radi zadnje knjige je vsak Slovenec dolžan, da se vpiše v družbo.

Pa tudi velikih duhovnih dobrot so deležni udje. Vsak dan se daruje sv. maša za vse žive in rajne člane, na dan vpisa in smrti dobijo člani lahko popolen odpustek, itd.

Izseljenci, izseljenke! Razložili smo Vam pomen in namen Mohorjeve družbe. Upamo, da ne brez uspeha. Gotovo ste se zavedli svoje dolžnosti do svojega naroda, do sebe in do Vaših otrok. Veseli bomo mi tukaj doma, da ne pozabite na domovino, veseli boste sami, prav posebno pa bodo veseli Vaši malčki lepe knjige. Res je zelo hudo za denar. Pa čim težje boste spravili

ta denar skupaj, tem bolj boste lahko ponosni na svojo žrtev. Kljub težkim časom pokažite, da ste in hočete ostati verni Slovenci! Vaš zvesti »Rafael« Vas prosi in vabi posameznike, društva, kolonije, da se gotovo naročite. Odločno premalo Vas je 100, kolikor Vas je letos! Petsto Vas mora biti! Saj bo, je-li?!

Zato se obračamo na Vas, vrli fantje, dobra dekleta, možje in žene, agitirajte to zimo od osebe do osebe za dobro stvar! Od samega svetega Očeta je blagoslovljena apostolska služba razširjanja krščanskega tiska. Kdorkoli ima malo korajže, naj v svojem kraju zbira naročnike in potem skupno naroči. Vse, ki ste pri družtvih in ki razpečavate »Rafaela«, prosimo, da se tudi tukaj izkažete! Na tekmo torej, na plemenito tekmo! Kje Vas bo več? Kje ste Vi iz Belgije, ki nikogar ni v koledarju? Zganite se Vi v Eysdenu, Zwartbergu, Waterscheiu in Winterslagu! Pa Vi Holandci, enkrat več Vas mora biti! Vi v Franciji se še nekam držite! Čast Vam! Pa kje ste Vi, ki ste še lani bili in Vas letos ni več? In Vi, kje ste iz Nemčije?

Dvignite torej svojo čast, da se naročite na Mohorjevo družbo! Na delo — lepo, plemenito!

Maribor, 5. januarja 1934.

Mohorjan.

BELGIJA. Waterschei.

Kakor po vseh kolonijah, tako tudi v Waterscheiu zelo pritiskajo na delavce in jih priganjajo k delu. »Pumlati« se več ne sme, sicer se mu kaj kmalu ponudijo »papirji«. Zasluzek je majhen, kriza zelo občutno udarja na naše žepe. Ranjencev je vedno več, tudi v bolnici se je kdo pomudil za nekaj dni, večjih nesreč ni bilo. Mor-da nam novo leto prinese več zadovoljstva in sreče.

Strašna smrt med uhajajočimi plini v rudniku je doletela naše tri rojake. Imena ponesrečencev še niso znana. Potreb se je vršil 15. januarja.

Zwartberg.

Smrt je potrkala na vrata Place de Rome pri Dobičevih. Kolikokrat sem bil tam in kramljal s staro mamico, ki je bila vedno sveža in zgovorna. Nihče ji ni mogel prisoditi, da nosi osmi križ. Kar nagloma jo je poklical Gospod k sebi v veliko žalost vseh, ki so jo poznali, zlasti še vrle vnukinje Grete, ki jo je imela nad vse rada. Ko sem bil zadnjič pri njej, mi je rekla: »Vendar ste zopet enkrat prišli; ko pride-te drugič, bom že zdavnaj pokopana!« Ko sem bil drugič na obisku, je minul ravno en mesec po njenem pogrebu. Počiva v Has-seltu. Mamica stara, ne bomo vas pozabili!

Pri nas odpuščajo ljudi, če so nekaj dni izostali od dela radi bolezn. Zakaj to, ne vemo; najbrž radi krize in da se nas na ta način lažje znebe!

Winterslag.

Društvo sv. Barbare je priredilo 3. decembra igro »Za srečo in nesrečo«, ki so se je udeležili tudi naši rojaki iz sosednjih kolonij. Čisti dobiček je bil namenjen za

obdarovanje otrok. Uspeh je bil v vsakem oziru dober. Hvala lepa za udeležbo! V kratkem priredimo igri »Tihotapci« in »Ljubosumnost«.

Društveno življenje je dobro. Člani so zelo agilni. V letu 1933 smo imeli več igrice, priredili nekaj zabavnih večerov ter vinsko trgatvev.

Prizanašala pa nam ni smrt, ki je iz naših vrst iztrgala dva člana: Maksa Potočnika, ki je umrl 16. septembra in Ivana Stante, ki je umrl 29. novembra. Člani so se udeležili njunega pogreba.

Tudi smo priredili lani izlet v Antwerpen za 65 udeležencev. Lep dan, ki nam ostane v spominu. Tudi letos bomo skušali prirediti izlet v kak lep kraj. Štedite že sedaj!

Zahvala. Za zelo številno udeležbo pri pogrebu in iskreno sožalje, izkazano nam ob priliki bridke izgube našega brata in svaka g. Ivana Stante, se tem potom najlepše zahvaljujemo vsem. Posebna hvala še tuk. društvu za poklonjen lep venec in drugim za cvetlice!

V imenu žalujoče rodbine:
Alojzij Horvat.

Pred oltar! »Še štir' leta jo bom čakal, la, la, da bo stara dvajset let...!« — Stara slovenska narodna pesem, ki je znana tudi gotovo vrlemu Francu Cesarju, sinu našega slovenskega zavednega očaka Cesarja iz Winterslaga, ki ga poznajo skoro vsi Slovenci iz Belgije in mnogo njih iz Nemčije in Holandije. Oče Cesar je bil dolgoleten predsednik tuk. društva sv. Barbare, ki ga je vodil vzorno, dokler ni vsled starosti predal to mesto istotako vnetemu Pavlu Komac, Cesar sam pa je bil izvoljen za častnega predsednika. — Vzgojil je ta dober mož več otrok, ki so vsi vredni svojega očeta in blage matere. Cesarju so se že poročile 3 hčere, koncem lanskega leta pa je še stopil pred oltar najstarejši sin Franc z mlado Belgijanko. Mlademu paru želimo, da bi ga spremljal božji blagoslov in zadovoljstvo, kakor je bila tega deležna stara Cesarjeva družina, ki je pa sicer imela tudi prav mnogo skrbi in truda. Bilo srečno!

Revežev je vedno več med nami. Zlasti pa trpi pomanjkanje družina Jožefa Kmetec. Pri napornem podzemeljskem delu je revež zbolel na pljučih. Že nad eno leto ne hodi več na delo in je revež brez vseh dohodkov. V veliki bedi živi s svojo ženo in dvema otročičema. Občina jih podpira dnevno z 1 litrom mleka in 1 hlebom kruha — pa kaj je to!? Sicer je pa odvisen od dobrote dobrih ljudi.

Nujno potrebno bi bilo, da bi se naše oblasti začele zanimati za to družino in ji izposlovale redno podporo ali sicer kaj ukrenile, da se družini omili beda.

Eysden.

Občni zbor društva sv. Barbare je na predlog slovenskega učitelja g. Štovička sklenila, da se skliče anketa vseh tukajšnjih jugoslovanskih društev, na katero naj se povabj tudi zastopnik Kr. Poslanstva v Brusselu, tamošnji izseljeniški delegat. Obenem je odbor društva naprosil g. učitelja, da sestavi resolucijo, v kateri bi se naj navedla vsa pereča vprašanja našega jugoslovanskega izseljenca v Belgiji, katera vprašanja bi se naj premostrivala v nav-

zočnosti izseljeniškega delegata ter se istemu potem izročila tozadevna spomenica.

Anketa vseh jugosl. društev se je vršila nato v nedeljo, dne 14. januarja v kantini g. Brečkota. Povabljeni so bili na ta razgovor vsi predsedniki in tajniki tuk. društev. Udeležil se je sestanka tudi izseljeniški delegat g. Aleksander Spahič. Vodil je anketo predsednik društva sv. Barbare iz Eysdena g. Franc Jelovšek, pozdravil predvsem novega izseljeniškega delegata ter izrazil željo, da bi mogel na svojem službenem mestu veliko koristiti ubogemu delavcu v tujini. Povdaril je nujno potrebo ustanovitve »Zveze jugosl. društev v Belgiji«. G. Štoviček je nato prečital resolucije, zadevajoče socialno plat našega izseljenca v Belgiji, ki so bile enoglasno sprejete. Vsi zastopniki društev so te resolucije podpisali ter jih izročili izseljenškemu delegatu. V zanimivi debati, ki je sledila, je bilo največ zanimanja za ustanovitev »Zveze jugosl. društev«, kakor že obstojajo slične zveze v Nemčiji, Franciji in Holandiji.

Ob koncu ankete so zastopniki izrazili svojo zahvalo g. učitelju za njegov trud in delo v prid društev.

»Zadnji pa ne bomo!« tudi pri porokah ne! Tako smo rekli lani, in res smo odnesli častni rekord. Izmed 25 porok je bilo 9 slovenskih parov v tukajšnji župni cerkvi. Poročili so se pa: Anton Bezenšek iz Hrastnika z Marijo Borštner iz Vrheka dne 4. februarja; Ivan Omerzu iz Razteža s Katarino Lakošek iz Dobja dne 3. junija; Alojz Hudales iz Zibike z Marijo Lakošek iz Dobja istega dne; Martin Šket iz Šmarja z Nežo Bratuša iz Zagorja 7. oktobra; Egidij Jarc iz Podgorice z Jožefo Duh iz Rake 2. decembra; Janez Pergomaš iz Gaberca-Plat z Marijo Jelenko iz Tolstega vrha 29. julija; Alojzij Pečar iz Boštanja z Marijo Markovič iz Vrheka 14. avgusta; Viljem Rožanc iz Brezovske gore s Franciško Gramc iz Hrastje-Cerklje dne 2. septembra.

Iz Jugoslavije pa je pripeljal s seboj svojo vrlo ženo g. Majdo Jurečič tuk. slovenski učitelj g. Svato Štoviček, ki sta bila poročena v Ljubljani dne 9. julija lani.

Vsem deseterim mladim parom želimo obilo blagoslova!

Tudi novo leto smo začeli v znamenju porok. V tuk. cerkvi sta se poročila 27. januarja Josip Avsec iz Bučke na Dolenjskem in Anica Breznikar iz Boštanja. Na občini sta bila poročena dne 20. januarja Jurij Mrak iz Fužine pri Ljubljani in Helena Dittrich iz Prijedora v Bosni.

Nesreča pri delu se je pripetila Hrvatju g. Severu dne 22. januarja. Revežu je zlomilo roko, zdravi se v bolnici v Leuthu.

»Premislil sem se, pa še ne grem v domovino«, tako nam je sporočil g. Ivan Berber, o katerem je »Rafael« zadnjič poročal, da namerava odpotovati v domovino. Tako je prav, le ostanimo pri kruhu, dokler ga še imamo, saj nič ne vemo, kaj še pride. Res je delo dandanes nad vse težko, a res je pa tudi, da so že mnogi obžalovali, ker niso dovolj premislili in se kar tako odselili domov.

Zrtev materinskega poklica je postala vrlo žena ga. Martina Vivod, ki je bila komaj 5 let poročena, pa je morala lani za-

pustiti svojega moža ter se odselila v večnost. (To vest je prejelo uredništvo še le sedaj, zato jo nismo mogli prej priobčiti. Urednik.)

Sprememba v izseljeniški službi. Iz Brussela je odpotoval dosedanji izseljeniški delegat g. Mirko Kranjc na svoje novo službeno mesto v Beograd. Na njegovo mesto je bil imenovan nov delegat g. Aleksander Spahič, ki je že nastopil svojo službo.

Našim vrlim Eysdenčanom! Saj jih pozna naše dobre Slovence v Eysdenu naš urednik že skoro pet let. Zato zopet in zopet prihaja k njim, da se pomeni z njimi o onih lepih, zlatih časih, ki se najbrž ne vrnejo več tako hitro.

Nedavno tega je zopet vzel svojo potno palico v roko ter obiskoval družino za družino po naši koloniji. Mogoče, ne, prav gotovo še nikdar ni bil tako vesel hišnih obiskov kakor tokrat. Kaka lepa vzajemnost, prava bratska ljubezen je zavladovala zadnje čase med našimi rojaki v Eysdenu. Imajo sicer več društev, nekatera kulturnega, druga bolj podporna značaja — ali radi tega ni nikakega nesoglasja med njimi. Nasprotno, sami se zavedajo, da le v slogi je moč. Zato se medsebojno podpirajo, kjer le morejo. Prav dobro pa vedo naši Slovenci, da morajo imeti neko skupno vez, ki jih bo tem bolj družila. — Zato je imel naš urednik kaj lahko, prav prijetno nalogo, ko je priporočal naše izseljeniško glasilo »Rafael«. Vse slovenske družine, katere je obiskal, razun štirih, so naročile naš list. Prav tako! — Pokazali ste, vrli Eysdenčani, da Vam je še sveta vera naša in beseda materina slovenska! — Še eno prav posebno veselje je navdajalo urednika, ko je obiskoval te naše ljudi. Še le pred dobrim letom se je naselil med njimi slovenski učitelj. Pa je znal v tej kratki dobi svojega bivanja v tujini pritegniti nase vse svoje sorojake. Ne dela nobene razlike: vsem, zlasti pa najpotrebnejšim rad pomaga. To njegovo prizadevanje pa znajo naši rojaki tudi ceniti! Vpoštevajo njegove nasvete, cenijo ga, spoštujejo ga! Tako je prav!

Vsa čast vam, Slovenci v Eysdenu!

Le eno željo imamo pri tem: da bi bilo v vseh naših slovenskih kolonijah tako!

FRANCIJA.

Merlebach.

Jugoslov. podporno društvo »Sv. Barbara« je imelo 7. januarja t. l. svoj letni občni zbor po običajnem redu. Iz tajniškega in blagajniškega poročila je razvidno, da je društvo v preteklem letu vestno in natančno vršilo svoj namen v splošno zadovoljstvo vseh članov. Med letom je društvo zgubilo člana I. Zakrajška, ki se je smrtno ponesrečil.

Pri volitvah se je z večino glasov izročilo vodstvo društva v roke starega in vrlega predsednika Viktorja Moltara. Za njegovega namestnika je bil na novo izvoljen Jožef Selevšek. Tajnik je ostal stari, Anton Jakopina. Boljšega in zmožnejšega bi pač težko našli. Blagajno je prevzel bivši blagajnik Fran Jakič, njega namestnik Anton Skruba, ki je obenem obdržal tudi čast društvenega zastavonoše. Pre-

glednika sta Žibert Franc in Ivan Poni-
kvar.

V zadnjem času se je od gotove strani
začelo intrigrirati proti našemu društvu na
nepošten in denuncijantski način. Gospodje,
pa se Vam ne bo obneslo! Imamo jasne ra-
čune! Denunciranje bo samo v našo korist,
da se bomo še bolj zvesto oklenili svojega
društva in se borili za njega obstoj, pa naj
bo proti komurkoli!

Član »Barbare«.

Na pustno nedeljo priredi Jugosl. podp.
društvo sv. Barbare igro »Divji in nedeljski
lovci« ter nad vse zabavno študentov-
sko burko »Fejst fant«.

»Poslednji mož« pa se imenuje veseloigra
v 3. dejanjih, ki jo pripravlja Jugosl. pod-
porno društvo »Edinost«.

Vojaški nabor se vrši dne 25. febr. t. l.
v prostorih Jugosl. konzulata v Metz.

Freyming-Merlebach.

V nedeljo 7. januarja se je vršil letni
občni zbor našega društva ob veliki ude-
ležbi članstva. Pred dnevnim redom je
predsednik v kratkem govoru obrazložil
delovanje društva v letu 1933. Spomnil se
je tudi vseh umrlih članov. Nato je bil pre-
čitan zapisnik tajniške in blagajniške knji-
ge. Pregledniki so našli vse v najlepšem
redu. Vstopilo je v društvo 8 novih članov,
tako da šteje društvo sedaj 110 članov.

Sledila je vodilev novega odbora. Izvo-
ljen je bil zopet stari odbor v celoti.

Ker se še vedno najdejo ljudje, ki delo-
vanja in uspehov naših društev ne razume-
jo — celo od našega konzulata je padel
očitek, da dosedanja društva niso in ne
prinašajo delavstvu nikakih koristi — je
odbor tudi v tem oziru podal na občnem
zboru pregled društvenega dela in uspe-
hov. Društvo obstoja od l. 1921. V tem ča-
su je izplačalo samo bolniške in posmrtno
podpore 48.670 frs.

Društvo ima tudi svojo godbo na pihala,
katero vodi član Franc Domanjšek, ki se
mu društvo iskreno zahvaljuje za njegov
trud. Lepo se razvija tudi dramatski odsek.
Odbor.

SEVERNA FRANCIJA.

Bruay-en Artois.

Društvene vesti. Lepo število se nas je
zbralo dne 21. januarja na letošnjem ob-
čnem zboru sv. Barbare. Je bil to kar nek-
ak parlament. Spredaj naši vrli odborni-
ki, po dvorani udje, ki so z vidnim zama-
njem sledili poročilom dosedanjih odborni-
kov.

Občni zbor otvori predsednik tov. Simo-
nič s pozdravom in s kratkim splošnim po-
ročilom o letošnjem društvenem delovanju.
Z odobravanjem smo zaključili njegovo
poročilo. Nade, ki smo stavili ob lanskih
volitvah vanj, je v polni meri izpolnil. Bil
je mož na svojem mestu, dasi je še fant.

Iz tajnikovega poročila, ki je bilo zelo
obširno, naj navedem le nekatere točke.
Sej in sestankov je bilo to leto 11. Želel je
večjega zanimanja za društvene sestanke
od strani članov, ki jih je 88. Na posamez-
ni sestanek pride udeležba približno 25
udov.

Društvenih prireditvev je bilo 10. Gleda-
laških večerov je bilo 7, na katerih so se
igrale igre: Nedeljski divji lovci, Kajn,
Kjer ljubezen, tam Bog, Volkašin, igra ob

materinem dnevu, Kovačev študent, Prise-
ga o polnoči, Snegulčica. Dvakrat so na-
stopili otroci. Trije drugi večeri so bili
pevske in zabavne vsebine. Pri vseh pri-
reditvah je sodeloval društveni pevski
zbor pod vodstvom tov. Ivana Zupančič.

Knjižnica je narastla za 35 novih knjig.
Odbor je skrbel, da so se kupovale le do-
bre knjige. Zato le pridno segajte po njih.
Dobite jih pri tov. Biglezu.

Še posebna tišina je zavladala, ko se je
vzdignil naš finančni minister, blagajničar
tov. Seško. Kaj hočete, denar je važna stvar
tudi pri društvu. Zanimalo nas je, kako
smo kaj bogati. Veseli smo bili, ko nam je
naš vestni in marljivi blagajničar podal po-
ročilo, da nismo prazni, da je ostalo kon-
cem leta kljub težkim časom v blagajni
3967.45 frs. Podpore se je razdelilo 3792
frs. Tako je tudi v tem preteklem letu
marsikdo spoznal, kako dobro je biti orga-
niziran, ker nikoli ne veš, kaj te čaka. Če
pride bolezen, ti je podpora dobrodošla,
če si zdrav, imaš prijetno zavest, da pod-
piraš potrebne sotovariše.

Pri volitvah nismo bili v zadregi, kako
naj volimo. Z velikansko večino smo izvo-
lili tudi za letos tovariša Simoniča za pred-
sednika. Gluhi smo bili za vse njegove
razloge, da bi izbrali drugega, ker vemo,
da je on mož na svojem mestu.

Boljšega tajnika tudi ne dobimo kot je
tov. Iv. Zupančič, zato so se kmalu vrnili
listki z njegovim imenom. Le blagajničar
se nikakor ni dal pregovoriti, da bi še vo-
dil blagajno, dasi so bili vsi glasovi zanj.

Pri volitvah je prišlo v odbor tudi več
novih, svežih moči. Tako upamo, da bo-
mo letos osorej zopet z enako zadovoljno-
stjo prisostvovali občnemu zboru.

Torej: Bilo srečno! in pogumno naprej v
lepi slogi!

Tucquegnieux-Marine.

Stari ljudje so včasih pripovedovali, da
nesreča rada ostane tam, kamor se enkrat
zateče. Zadnje čase se je naselila v našem
kraju. Smrtna nesreča je zadela rudarja
Gruden Jožeta. Doma je padel po stopni-
cah tako nesrečno, da si je zlomil tilnik.
— Nezavestnega so dalje našli starega oče-
ta Čepina. Nesreča se je zgodila na cesti
ponoči. Čudno je, da niti sam prav ničesar
ne ve, kako je prišlo do tega, da je padel
in se močno potolkel. Hvala Bogu, sedaj
je že skoro zdrav. — Zelo je udarjena Ro-
žetova družina, ena najboljših na Marini.
Štirinajstletna hči je služila v neki trgo-
vini. Ko je šla s svečo v klet, se je vnel ben-
cin in dekle je bilo v hipu v plamenih. Me-
sec dni že leži in trpi hude bolečine. Upa-
ti je, da bo ozdravela. Poleg teh so še dru-
ge nesreče, katerih so si pa ljudje sami
krivi in o katerih je bolje, da ne pišemo.
Samo toliko povemo, da jih povzroča od-
pad od Boga. — Božične praznike smo le-
po praznovali. Pri francoski polnočnici
smo peli tudi Slovenci. Na Silvestrov dan
je obdarilo društvo iz Marine otroke. Le-
pa darila je kupila tudi soproga g. konzula
iz Metza in jih poklonila otrokom, ki so
sodelovali pri narodnih proslavah v Au-
metzu in Tucquegnieux. Naj bi bila ta
darila učencem in učenkam v vzpodbudo
za nadaljno marljivo učenje. — Najlepše
darilo pa je brez dvoma dobila, odnosno
poklonila možu in družini ga. Janežičeva,

ki je povila dvojčke Anico in Silvo. Bog
daj srečo materi in otrokom.

HOLANDIJA.

Službe božje: ob 9. uri se vrše:

11. februarja v Gezellenhuis Eyselsho-
ven in v Spekholzerheide;

18. februarja v Brunssum (pri sestrah) in
v Gezellenhuis Emma;

25. februarja v Nieuw Einde in Nieuwen-
hagen;

4. marca v Lindenheuvel in Chevreumont.
Slovenske večernice in po večernicah
prosvetni večer s filmom bodo:

11. februarja ob 4. pop. v Lindenheuvel
(v cerkvi pridiguje g. pater Preac iz Leuve-
na, Belgija), v dvorani predava g. Oberžan,
predvaja se zelo lep film).

18. februarja ob 4. pop. v Gezellenhuis
Eyselshoven, nato prosvetni večer pri Nol-
su, predvaja se lep film.

25. februarja ob 4. pop. večernice v far-
ni cerkvi v Brunssumu, nato prosvetni ve-
čer v Unitas s predvajanjem filma.

4. marca ob 5. pop. prosvetni večer v
Nieuwenhagen v dvorani g. Heuschen s
predvajanjem filma. Večernice ni.

Slovenski duhovnik g. Oberžan ne bo
doma od 26. februarja do 3. marca radi
dušnopastirske zaposlenosti v Belgiji.

Društvene vesti.

V Lutterade je bil na občnem zboru 14.
januarja izvoljen nov društveni odbor:
predsednik Franc Kapel, tajnik Franc Ži-
bret, Berkenlaan 7. Lutterade, blagajnik
Feliks Koprivšek, odborniki: Alojz Knez,
Vinko Zore, Franc Reberšek.

Občni zbor v Nieuwenhagen je bil kaj
zanimiv, zlasti še poročilo predsednika.
Obširno je podal sliko celotnega dela dru-
štva v preteklem letu: naštel vse priredi-
tve, izlete, božje poti, prosvetne večere,
poročal, da je društvo naročeno na dne-
nega »Slovenca«, »Vigred« in »Mladiko«
ter Mohorjeve knjige; istotako si je dru-
štvo v preteklem letu nabavilo 200 novih
knjig za svojo knjižnico. — Pri volitvah je
bil izvoljen prejšnji odbor. — Osnovala se
je pri društvu podporna blagajna, ki bo da-
jala podpore le članom.

Razno.

Sv. misijon se vrši že nekaj tednov v
Heerlerheide in Nieuw Einde; trajal bo še
do konca februarja. Za posamezne narode
se vrše posebne pobožnosti, tako so n. pr.
Poljaki že opravili svoj misijon, tudi za
Nemce se ravnokar vrši. Slovenci pridemo
na vrsto v prvem postnem tednu, t. j. od
18. do 25. februarja. Vršile se bodo za nas
pobožnosti pri farni cerkvi v Heerlerheide,
le sklepna pobožnost v nedeljo 25. febru-
arja ob 9. uri bo v Nieuw Einde. Povabljen
je tudi slovenski duhovnik iz domovine.
Ker pa še nimamo natančnejših podatkov
o sporedu misijonskih pobožnosti, bomo
naše rojake o tem obvestili s posebnimi le-
taki, ki se bodo razdelili v vse slovenske
družine.

Vsi narodi so se nad vse lepo izkazali
pri obisku sv. misijona. Zato se upraviče-
no pričakuje, da bodo Slovenci, ki so ve-
ljali doslej med najboljšimi, v prav častnem
številu prihiteli! Ne le iz Heerlerheide in
Nieuw Einde, temveč tudi iz Brunssuma,
Rumpena in Hoensbroeka se pričakuje

čim večja udeležba. Radi spremembe ših-tov pri rudniku se bo posredovalo. Pobožnosti se bodo vršile dopoldan in popoldan, tako da bo lahko prav vsak prišel.

Kristus kliče, pridite!

Umazana propaganda se je zopet začela širiti iz nekega malega avstrijskega kraja potom letakov, ki se pošiljajo našim rojakom po pošti, proti spoštovanju svetne oblasti. Za nas katoličane velja in mora veljati načelo: Vsaka oblast je od Boga. Kristus sam je priznal oblast Pilatovo! in rekel mu je tudi: »imaš jo od zgoraj!« — Zato se mi katoliki nikakor ne moremo strinjati s tem, če skuša kdo na tako podel način, da se izdaje za dobrega katolika, omalovaževati oblast.

Razlikovati pa moramo oblast samo in nosilca oblasti, to je ono osebo, ki je trenutno na oblasti. Oblast sama je od Boga, nosilec oblasti je pa lahko dober, pošten ali pa tudi slab, hudoben človek. Boriti se za poštenost in nastopati proti nepoštenosti, to pa nam nikakor ni zabranjeno.

Vsekakor pa gotovo nima s krščansko vero ničesar opraviti, če kdo po svojih letakih kliče v svet: »Smrt našim sovražnikom! Smrt onim, ki nočejo poslušati besede božje!« in če se ti ljudje izdajejo za dobre katolike, je tem bolj obsojanja vredno.

Zato, prijatelji, vi verni sinovi verne slovenske matere! Vrzite v peč propagandne listke, ki so Vam bili mogoče poslani! Jasno nam bodi vedno, da nam je vera najsvetejša reč na svetu, in da če se bo treba boriti za ohranitev svete vere, da ne bomo šli preko zakonitega priznanja oblasti, ki nam je dana od Boga!

Za podporno blagajno je nabrala Grilova hči iz Waubacha znesek 9 gold., ki se je podaril invalidu g. Gril iz Waubacha.

SOCIJALNA VPRAŠANJA.

Odpad od Boga — kdo ga je kriv?

Kapitalizem delavstvu ubija in mrcvari vse: blagostanje, poštenost, odpornost, zdravje in vero. Kapitalizem predstavlja danes takorekoč že organizirane odpad od vere, ker je s svojim materijalističnim duhom okužil vso okolico, ogromne mase delavstva, ki plavajo sedaj v njegovem strupu. Zato je tudi tako hudo na svetu. Javkanje, da se ne da ničesar pomagati, nas ne bo rešilo, če se ne bomo otresli jarma, v katerega smo vpreženi za hlápce kapitalističnemu molohu.

Kapitalizem in krščanstvo sta dva nezdržljiva pojma. Kapitalist to dobro ve. Zato je Boga povsod odstavil in ga preganja v javnem in zasebnem življenju. Sicer ima kapitalist tudi vest, toda kakšno? Sam si jo je skoval in prikrojil po svojih egoističnih načelih, nikoli ne po evangeliju. Nastala je na tak način masa ljudi, od katerih ima vsak zase svojo vest, svoje prepričanje, svoje zlato tele.

Življenje po evangeliju mora biti resnično, močno. Že hostija z brezmadežno belino pridiguje človeku o brezmadežnosti Srca. Ves evangelij je ena sama pesem pravice in ljubezni. Kdor pusti, da mu to oropajo, postane nujno egoist, po duhu pa kapitalist. Kapitalizem kot odpad od Boga nam predstavlja največje gorje v zgodovini. Kamor človek pogleda, že se pozna rja

pogube. Posebno kot gospodarski sistem, ki s svojim oklepom brezobzirno stiska ves svet, predstavlja v daljni, morda že bližnji bodočnosti polom, kakršnega človeštvo še ni doživelo.

Krščansko delavstvo, še je čas, da se reši! Za svet ni rešitve! Ta gre namreč neizogibno svoji pogubi naproti, proti svetovnemu viharju. Kakor velikansko mlinško kolo gre poguba čez vse evropske države, čez ves svet. — Gre za nas, za vsakega posameznika, da rešimo, kar se rešiti da. Z dejavnostjo evangelija, s tihim, a neizprosnim bojem pojdemo zoper kapitalizem in njega izrodke! Pa prav dosledno! Ker le tako in na ta način se bomo obdržali pred pomandranjem in uničenjem onega, kar bo kapitalizem in njegovega duha za vedno očistilo človeško družbo!

Aktivnost in ofenzivnost.

Naša velika napaka obstoja v tem, da se vse preveč branimo in premalo napadamo. Naš način boja je defenzivnega značaja, namesto da bi bil ofenziven, napadalen in osvojevalen. Mirujemo toliko časa, dokler nam nasprotnik ne zavzame važnih postojank. Seveda je potem težko reševati in zavzemati izgubljene pozicije.

Zato mora priti v naše vrste duh borbenosti, aktivnosti in ofenzivnosti. Kako naj pridobimo zase delavstvo, če pa se zavzemamo zanj šele potem, ko so ga v svoje mreže dobili nasprotniki? Tedaj je vendar že prepozno, če pa ne prepozno, pa vsaj silno težko.

Z delom je treba pričeti takoj, še danes, še to zimo. Vsakdo naj se čuti poklicanega, da dela. Naj nihče ne čaka samo na navodila, vsakdo naj iz svojih razmer presodi, kje in kako zagrabiti za kramp in lopato.

Nekateri pravijo: Nasprotniki imajo lažji položaj pri delavstvu, kot mi katoličani, ker so njihovi programi bolj radikalni od naših. Na to je treba odgovoriti le-to: Tako govore oni, ki naših socialnih nauk, nauk enciklik Rerum novarum in Quadragesimo anno ne poznajo. Sicer bi videli, da so naši nauki dovolj radikalni, le radikalnih in doslednih katoličanov je premalo. Moti seveda tudi to, da je naša pot družabne reforme v Kristusu strma in težka, dočim je cesta brezbožnega komunizma in boljševizma široka in navidezno gladka. Toda vedeti moramo, da vodi ta pot v neizogibni moralni in gmojni propad in zato je tem večja naša dolžnost, da se otresemo duha liberalne meščanske komodnosti in navzamemo duha borbenosti, ofenzivnosti in aktivnosti.

KRIZEM SVETA.

Sv. maša nad zemljo v burji in viharju.

Potniki rednega poštnega letala francoske proge Saigon-Marseille so na praznik Kristusa Kralja ugotovili, da je med njimi katoliški duhovnik, misijonar iz Inokitaja. Takoj so ga naprosili za nedeljsko sv. mašo. Duhovnik je nagovoril pilota, ki ima isto neomejeno oblast kakor kapitan ladje in z njegovim dovoljenjem opravil sv. mašo. Neki visoki uradnik je bil za mašnega strežnika in z veseljem pozneje pripovedoval, kako si je obujal spomine na srečna otroška leta v domači gorski vasi. Vsi potniki s pilotom vred so duhovniku od-

govarjali »amen« in peli molitve. Marsikdo je potem zatrjeval, da je zapustila ta sv. maša nad oceanom nepozaben utis. Divjala je huda burja, veter je divje razgrajal okoli letala in potniki so vedeli, da samo Bog čuva njih življenje.

Minister kliče k pokori.

Južnoameriški ministrski predsednik general Hertzog je spričo strašne gospodarske krize, katero je še povečala silna suša, pozval vse državljane v vsej deželi, naj se pokore in molijo. Določil je še prav posebne dneve, ko naj se državljani pokore in z vso gorečnostjo molijo k Bogu za pomoč, ter bodo prav posebno te dni polni pravičnosti in ljubezni do bližnjega. Saj Bog, ki edini more uslišati ves narod v stiski, to zahteva od nas.

Škof Delalle je ob tej vladni odredbi izjavil: »Mislim, da je danes malo vlad na svetu, ki bi si na tak način upale govoriti o Bogu in svoji veri. General Hertzog ni katoličan, ampak Afrikanec. Pripada holandski reformirani cerkvi. Njegovo ravnanje pa kaže, kako globoko je pri njem razvit verski čut. Človek bi želel, da bi bil ta mož katoličan!«

Še to in ono.

Križem Švice potuje ženevski župnik Carrier in pridiguje po vseh večjih krajih o katoliškem tisku in časopisju, ki mu sedanja gospodarska kriza izpodmika tla. Carrier pojasnjuje, kako važno nalogo imajo katoličani, da vzdržujejo katoliške liste. Njegove besede izzvene v opomin: »Katoličan, kupi, naroči katoliški list, da tako pomagaš spravljati skupaj kapital, ki je nujno potreben za vzdrževanje in spopolnitev katoliškega dnevnika!«

Naj bi se tudi naši slovenski izseljenci zavedli svoje naloge napram svojemu »Rafaelu!«

Znamenit obisk. Med tujci, ki jih je nedavno v avdijenci sprejel papež Pij XI., je bilo tudi osem anglikanskih duhovnikov, pod vodstvom nekega župnika iz Londona. Ta duhovnik (protestantovske vere) je izjavil, da so prišli on in tovariši v Rim na grob sv. Petra in Pavla molit, da bi se anglikanska cerkev zopet zedinila in spravila s katoliško Cerkvijo. Dostavil je doslovno: »Papež nas je sprejel v posebni avdijenci; bil je do nas jako ljubezniv. Ta obisk je spomina vreden. Z novim pogumom in z zaupanjem na končni uspeh gremo spet na delo.«

SPOZNAVJE.

I.

Bil je Štefan sin gora, dolin, polja, in ko je koso klepal svoje dni, je zmirom zraven pesmi pel. Pa je prišlo nekoč, prišlo je kakor od nekje daleč, splazilo se je v dušo in ga je vabilo... Štefan se je naslonil ob rosno koso in se zagledal v megleno daljo, v mesto, v svet... Tam nekje se mu je smejala sreča, od mladosti je nosil zanjo odprto srce, pa je ni bilo, doma je ni bilo in Štefan je zahrepenel po tujini.

Bile so noči, čiste in jasne. Ob takih nočeh je Štefan prepeval s fanti na vasi. Ob oknu je stala Alenka in za rožmarinom skrivala svoj beli obraz. O ta Alenka! Črne oči je imela in svetle, plave lase. Kadar je

šel Štefan mimo njenega okna, se je zmirom ozrl vanj, da bi videl tiste črne oči, Alenkin obraz. In ob večerih, tihih nočeh, takrat ko so gorele na nebu bele luči, je tolikokrat prihajal pod njeno okno. Takrat da, ob takih trenutkih je bil srečen, drugače nikoli...

Oni večer pa ji je rekel: »V svet pojdem, Alenka!«

»V svet pojdeš?« je ponovila ona. »Res pojdeš?«

»Res,« je dejal Štefan, »ali pa boš pozabila name?«

»Štefan!«

Sklonila je glavo in s solzo v srcu odšla od okna. Štefan je ostal sam in je bil žalosten. Gledal je v nebo in srce se mu je nastežaj odprlo.

»Alenka!« Potiho jo je poklical. Dolgo je ni bilo in ko je že mislil oditi, je stopila za rožmarin.

»Štefan! Doma ostani! Kaj poreko mati! Edini sin si, kaj bodo sami počeli?«

Dolgo je gledal molče vanjo, potem je rekel:

»Alenka, kaj bi doma? Premalo je zemlje, premalo polja. I pa, saj se vrnem!«

Še ga je prosila Alenka — ampak Štefan je odmahnil.

»Vse sem že uredil, prepozno je. In pa, kar predolgo že mislim na tujino. Vem, ti me ne boš zapustila — če pa ti Tomaž kaj poreče, ne veruj mu!«

Na nebo so se prikradle megle, pokrile drobne lučke in solzo v Alenkinih očeh. Tedaj, prav tedaj so tam gori za vasjo zapeli fantje veselo pesem v tiho noč. Alenka je stopila od okna in zaihtela v dlani, Štefan pa je odšel fantom nasproti...

Dolgo so peli tisto noč. Tudi pod Alenkino okno so prišli, in Alenka je prav dobro čula, da je med njimi tudi Štefan. Zanj so zapeli tisto otožno:

Soča voda je šumela,
mesec je na nebu s'jal,
ti pri oknu si slonela,
ko sem jaz slovo jemal...

Dnevi beže... Prišel je čas, Štefan se je udal klicu tujine, zavrgel je koso, zatajil v sebi mater, Alenka in rojstno vas in z odprtih srcem odšel v megleno daljo, v svet — za srečo, življenjem — denarjem.

Na zadnjem griču je obstal. Od tam je še mogel videti na Strme Rebri. Potem je hitro odšel po klancu nizdol.

II.

Štirideset se jih gnete v vagonu. Mimo okna švigajo goreče saje. Štefan sloni z obrazom na pojoči šipi in gleda, kako drvi, kako hiti črna pošast v tujino, daleč v svet — za denarjem...

Tujina.

Večer je. Baraka. V zakajeni sobi štirideset rdečeličnih fantov, mladih, krepkih — vsi so utrujeni, vsi molče. Še oni dan so vriskali in prepevali po polju, po gorah in dolinah, sedaj pa so tako plahi, kakor da jih je strah nečesa, Bog ve česa. Eni žde sklonjeni po slamnatih ležiščih, drugi posejajo zaprti sami vase po kovčkah, ti zopet strme skozi okno v črno noč in oni pišejo svojcem, materi, prijatelju, dekletu morda — in nad vsemi gori svetla luč in od daleč silijo v to mrtvaško tihoto nerazumljivi vzkliki ljudi, udarci kladiv, rohnenje strojev in pošastni žvižg siren.

Tudi Štefan je napisal pismo. Da so dobili delo le nekateri, je pisal, da bo kopal v zemlji rudo in da je truden, je povedal v pismu. Potem ga je zaprl in se sklonil nad njim. Kako daleč pojdejo te vrstice! Domov pojdejo, domov! Tja, kjer je ostala mati, kjer je Alenka... In kako daleč je sedaj od njih on! Skoraj da mu je postalo ob tej misli težko... Sklonil je glavo prav do mize, v duhu poklical Alenka in ji rekel:

Kaj delaš, Alenka? Jočeš? Zakaj jočeš? Hudo mi je, pravi ona.

Alenka, saj mislim zmirom nate! In zmirom bom mislil, v črni jami, v jasni noči — zmirom. Na Strme Rebri pa prinesem denar, denar, Alenka! Grunt bom kupil in dva konja, belca dva, Alenka!

Alenka pa še vedno joče. In ko jo pokrije megla, zagleda Štefan mater — tudi ona joče.

»Halo!«

Štefan se vzdrami. Nekdo z modro čepico na glavi ga potegne za rokav. Visok je, Štefan gleda vanj. Oni ga vprašuje v tujem jeziku, pa ga ne razume. Oni pa pači v jezi obraz, kri mu sili vanj, njegove oči postanejo velike, bele.

»Jaz, jaz,« zajecija Štefan pred raztogenim človekom, »jaz sem Štefan Zaplotnik, s Strme Rebri 23, Jugoslavija.«

»Huh!« se je oddehnil oni z modro čepico in iztegnil svoj dolgi kazalec proti postelji v kotu. »Tja! In ti, tja!« je rinil drugega v stran. Potem je zaklel po laško in madjarsko in hitro odšel.

Ko je zavladala v baraki tema, je Štefan z ležišča počasi dvignil glavo in pogledal skozi prašne šipe v noč. Na nebu so trepetale zvezde, velike in svetle so bile. Štefan je gledal zdaj to, zdaj ono in hipoma se mu je zazdelo, kakor da bi jih ne bil še nikoli videl. To noč pa so bile tako velike, tako bele. Pod njimi so štrleli v nebo fabriški dimniki, kakor črne pošasti so bili. Nebo pa so preprezale žice in se utapljale v dimu tistih velikih fabriških stebrov. Potem je legel in s silo zaprl oči. Bil je utrujen, a spati ni mogel. Tudi drugi so v težki soparici strmeli v strop. Zdaj pa zdaj je kdo vzdihnil, morda še sam ni vedel kdaj.

Štefan se je spomnil doma. Mislil je na noči, ko je prepeval s fanti pod Alenkinim oknom. Bog ve, ali pa ne bo sedaj Tomaž hodil s fanti tja? Tomaž, da! Vedno jo je zalezoval... Potem je mislil na tista rana jutra, ko je na Slivici kosil, pa je prišla časih mimo njega Alenka, v obraz je zardela in v njem je vzplala kri. Obstal je, koso je brusil in ko je Alenka odšla, se je zmirom še ozrla, zmirom.

V te misli je priplaval na nebo črn oblak. Zakril je zvezde in skozi okno je zasmrdelo po sajah. Zunaj barake so stale kakor veliki črni zaboji razsvetljene fabrike. V njih je tulilo, dolga jermena so tolkla takt rohnečim strojem, pod oknom pa je nekdo z rdečo lučjo krožil po zraku in v tujem jeziku nekaj ukazoval.

(Dalje prihodnjič.)

NEKAJ ZA SMEH.

Iz nedavnih časov.

»No, Janez, ali greš v Holandijo?«

»Seveda!«

»Zakaj pa vlačiš prazne vreče s seboj?«
»Da bom goldinarje vanje spravljall!«

Edina skrb.

Kmet v železniškem vozu: »Oh, ko bi le danes ne trčili ob kak drugi vlak!«

Sprevodnik: »Zakaj se pa ravno danes tako bojite?«

Kmet: »Veste, gospod, zato ker imam poln košek jajec s seboj!«

Siten učitelj.

Učitelj je bil jako vesten v vseh rečeh. Zato so mu učenci rekli, da je siten.

Nekdaj vpraša v šoli: »Koliko je polovica od pet?« Brž sune učenec svojega sosedca, rekoč: »Vidiš, kaj sem ti rekel, da je učitelj siten! Če mu odgovoriš, da je 'dve', se mu bo zdelo premalo, če pa rečeš 'tri', mu bo pa preveč.«

Slama v glavi.

Peter pride domov iz šole, odloži torbico, steče k očetju, pa mu reče: »Oče, kakšno slamo imaš pa ti v glavi? Meni je danes gospod učitelj rekel, da imam ajdovico!«

Vojaška.

Korporal: »Čemu ima vojak ušesa?«

Rekrut: »Da mu čaka ne zdrkne z glave!«

Štruklji.

Kovačev Peter je nad vse rad jedel štruklje. Pa se je tudi rad pohvalil s tem. »Prvega,« je rekel večkrat, »prvega imam v ustih, drugega na žlici, tretjega pa že z očmi izbranega v skledi.«

UREDNIŠKI KOTIČEK.

V novi obliki se vam predstavlja, dragi naročniki in prijatelji, naš »Rafael«. Povečali smo ga in ga želimo še bolj; odvisno je pa to od vas. Širite ga, pridobite mu novih naročnikov! V nekaterih krajih je skoro nepoznan. Vse premalo ga čitajo v Nemčiji, tudi v Loreni jih je še mnogo, ki ga ne poznajo. V Holandiji, kjer je njegov rojstni kraj, bi ga pač morala imeti vsaka slovenska družina! In še nekaj! Poravnajte naročnino čimprej!

List nam bo odslej tiskala tiskarna sv. Cirila v Mariboru, ki se ji tudi tem potom zahvaljujemo za izredno naklonjenost pri sklepanju tozadevne pogodbe!

Naslov uredništva lista ostane, kakor doslej: Heerlen, Uilestraat 12. a. Holandija, telefon 803. Čekovni račun: Redactie van Rafael, Heerlen št. 195.021. — Toraj vsi dopisi, oglasi se pošiljajo na gornji naslov.

Spremeni se pa uprava lista. Naroča se list, javlja se sprememba naslova, plača se naročnina:

v Holandiji: na naslov uredništva;
v Belgiji: Svatopluk Štoviček, Av. Mercier 93. EYSDEN-ST. BARBARA;

v Franciji: a) severna Francija: Mgr. Valentin Zupančič, 17. rue Mozart, LIEVIN P. de C.; b) okolica Aumetza: Anton Švelc, Aumonier yougoslave, AUMETZ, Mos.; c) okolica Merlebacha: Silvester Skebe, 15. rue de l'Eglise, MERLEBACH, Mos.;

v Nemčiji: Ivan Lindič, U-str. 19., MOERS-MEERBECK;

v Jugoslaviji: Tiskarna sv. Cirila, MARI-BOR.

Amsterdamska banka

podružnice v delavskem revirju
HEERLEN, Oranje Nassaustr. 13
HOENSBROEK, Kowenderstr. 35
BEEK pri Lutterade
KAPITAL 50,000.000 GOLD.
REZERVE 47,000.000 GOLD.

Nakazujemo denar v vse kraje v Jugoslaviji
Tu se dobe vedno dinarji po najboljši valuti

Kdo vam bo sporočil vse novice iz domačih krajev?

Domači vam ne morejo vsega pisati,
vas pa vse zanima - Zato je najbolje,
ako si naročite tednik

„Slovenski gospodar“

ki izhaja vsako sredo na 16 straneh
in prinaša mnogo zanimivosti iz vse
Slovenije — Naročnina znaša letno
Dln 64[·], poll. Dln 32[·] in se naroča na
upravo Slov. gospodarja v Mariboru

Slovenske matere širom sveta!

Ali se Vaša deca uči Vaš in svoj materni jezik — slovenski? Da Vam omogočimo to učenje tudi v tujini, smo znižali ceno tej učni knjigi: **Majcen, prva čitanka**, od Din 14[·] — **na Din 5[·]** —. Knjiga je od ministrstva kot učna knjiga odobrena, ima popolno in strokovno dobro izbrano besedilo, ki povsem zadostuje, da se otroci nauče pisati in brati slovenski. Besedilo krasijo tudi lepe slike.

Ker je pošiljanje knjige na posamezni naslov predrago, je najbolje, ako nekdo zbere za celotni kraj, kjer Slovenci skupaj prebivajo, denar in naroči knjige skupaj.

Prosimo posebno gg. duhovnike, naša zastopstva v tujih državah in slovenske organizacije, da organizirajo naročilo na to knjigo in potem tudi na podlagi te knjige napravljajo za mladino tečajje, s tem bomo najlažje reševali našo mladino, da v tujih šolah ne pozabi na svoj materni jezik.

Slovenske matere, ve pa na prvo mesto!

Naročila sprejema:

Tiskarna sv. Cirila, Maribor

BANKA BARUCH, PARIS

NASLOV ZA BRZOJAVKE:
JUGOBARUCH PARIS 22

15, RUE LAFAYETTE, 15

TELEFON: TRINITÉ 81-74
TRINITÉ 81-75

Banka Jugoslovanskih, Čehoslovaških in Poljskih izseljencev v
Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksenburgu

Nakazuje denar v vse kraje Jugoslavije najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu

Na izrecno zahtevo pošlje dinarske bankovce tudi v Holandijo

Vsi poštni uradi v Holandiji sprejemajo vplačila na naš čekovni račun štev. 145866

Položnice se dobe pri vseh poštnih uradih kakor tudi pri nas brezplačno — Hitra in točna postržba